

Oppilaskuljetuspalvelujen hankintaa koskeva oikaisuvaatimus, valitus markkinaoikeudelle ja päätös hankinnan väliaikaisesta järjestämisestä

Kunnanhallitus 11.05.2020 § 123
2/02.08.00/2020

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimus ja valitus markkinaoikeudelle

HelpBus Oy on tehnyt hankintaoikaisuvaatimuksen koskien oppilaskuljetuspalveluiden hankintapäätöstä. Lisäksi HelpBus Oy on tehnyt asiasta vastaavan sisältöisen valituksen markkinaoikeuteen.

Oikaisuvaatimuksen tekijän valitusperusteet ja Nurmijärven kunnan vastaus esitettyihin väitteisiin on tämän päätösesityksen liitteenä.

Taustaa

Nurmijärven kunnan hankintapalvelut kilpailutti Nurmijärven kunnan sivistystoimialan oppilaskuljetukset sopimuskaudelle 1.8.2020 – 31.7.2024.

Hankinta on jaettu osiin ja hankinnan kohteena ovat oppilaskuljetuksiin käytettävät kouluautot seuraavasti:

Osa-alueet:

Osa-alue 1: oppilaskuljetukset 16-paikkaisella linja-autolla, automäärä 13 kpl

Osa-alue 2: oppilaskuljetukset 16-paikkaisella vaihtoehtovarusteisella linja-autolla, automäärä 4 kpl

Osa-alue 3: oppilaskuljetukset 22-paikkaisella linja-autolla, automäärä 10 kpl

Osa-alue 4: oppilaskuljetukset 22-paikkaisella vaihtoehtovarusteisella linja-autolla, automäärä 1 kpl

Osa-alue 5: oppilaskuljetukset 60-paikkaisella päiväautolla, automäärä 2 kpl

Osa-alue 6: oppilaskuljetukset kunnan ulkopuolisiin kouluihin taksikokoluokan autoilla, automäärä 3 kpl.

Hankinta on EU-kynnysarvon ylittävä hankinta. Tarjouskilpailu toteutettiin hankintalain (1397/2016) mukaisesti avoimena menettelynä. Hankinnasta julkaistiin hankintailmoitus 6.2.2020 HILMA-ilmoituskanavassa ja edelleen Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa sekä TED-tietokannassa, ja tarjouspyyntö on julkaistu Tarjouspalvelu-portaalissa. Tarjousten määräaika oli 9.3.2020 klo 12.00.

Nurmijärven kunnan oppilaskuljetusten puitejärjestelyyn sopimuskaudelle 1.8.2020-31.7.2024 valittiin seuraavat palveluntuottajat tarjousvertailussa esitetyn etusijajärjestyksen mukaisesti: Osa-alue 1: Majet Oy, Mavo Oy ja Ventoniemi Oy Osa-alue 2: Ventoniemi Oy ja Mavo Oy Osa-alue 3:

Ventoniemi Oy, Suomen Taxi-Service Oy, Cabing Oy ja Taksikuljetukset Harri Vuolle Oy Osa-alue 4: Cabing Oy Osa-alue 5: Nurmijärven Linja Oy Osa-alue 6: The Yellow Line Oy.

Lisäksi valtuutettiin hankintapäällikkö suorittamaan arvonnän etusijasta osa-alueella 1 koskien mahdollisia lisätilauksia sopimuskaudella ja tekemään tilaukset mahdollisista lisäautojen hankinnasta sopimuskaudella puitejärjestelyn ehtojen mukaisesti.

Hankintaoikaisuvaatimus

HelpBus Oy (jäljempänä HelpBus tai valittaja) on oikaisuvaatimuksessaan / valituksessaan tarkemmin ilmenevin perustein väittänyt, että hankinnassa on menetelty julkisia hankintoja koskevien oikeusohjeiden vastaisesti.

HelpBus katsoo, että Hankintayksikkö on muun muassa hyväksynyt tarjousten vertailuun mukaan tarjouksia, jotka sen olisi tullut hyljätä tarjouspyynnön vastaisina.

Tästä johtuen HelpBus vaatii, että Hankintayksikkö:

1. ensisijaisesti kumoaa tehdyn hankintapäätöksen, korjaa virheellisen
2. menettelynsä sulkemalla osa-alueittain tarjouspyynnön vastaiset tarjoukset hankintamenettelystä ja suorittaa tarjousten vertailun uudelleen;
3. toissijaisesti, kilpailuttaa hankinnan uudelleen; ja
4. joka tapauksessa pidättäytyy hankintapäätöksen täytäntöönpanosta.

Lisäksi valittaja on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista laillisine viivästyskorkoineen.

Vastaus hankintaoikaisuvaatimukseen

Liitteenä olevassa Nurmijärven kunnan markkinaoikeudelle osoittamassa kirjelmässä tarkemmin esitetyin perustein Nurmijärven kunta katsoo, että hinnoitteluun liittyvä valitus on aiheeton, hankintayksikkö ei ole tehnyt tässä hankintamenettelyssä virhettä.

Hintojen muuttuminen kaksidesimaaliseksi pdf-muotoisissa dokumenteissa johtuu tarjousjärjestelmän (Cloudia) ominaisuudesta. Hintojen muuttuminen kaksidesimaaliseksi ei ole muuttanut tarjousten hinnoittelua, eikä siten vaikuttanut tarjoajien asemaan kilpailutuksessa. Hintavertailu on suoritettu tarjouspyynnössä kuvatulla tavalla.

ESPD-lomaketta on käytetty kilpailutuksessa pakollisten poissulkuperusteiden osalta. Muut tarjoajaa koskevat vaatimukset on esitetty tarjouspyynnöllä kohdassa muut ehdot. Vaatimusten esittäminen tarjouspyynnöllä ei ole estänyt tarjoajaa tarjoamasta eikä antamasta yhteismitallista vertailukelpoista tarjousta. Kaikkia tarjoajia on kohdeltu tasavertaisesti. ESPD:n käyttö hankintalain mahdollistamaa laajuutta suppeammin ei ole vaikuttanut HelpBusin tai muiden tarjoajien asemaan tarjouskilpailussa.

Referenssimäärittelyn väitetty epäselvyys ei ole herättänyt kysymyksiä tarjouskilpailun aikana eikä ole estänyt tarjoajia antamasta yhteismitallisia vertailukelpoisia tarjouksia. vaatimus ei ole antanut rajoittamatonta harkintavaltaa Hankintayksikölle. Referenssimäärittelyn väitetty epäselvyys ei ole vaikuttanut HelpBusin asemaan tarjouskilpailussa. Referenssejä ei ole käytetty vertailukriteereinä.

Lisähankintamahdollisuus ja mekanismi, jolla mahdollisia lisähankintoja voidaan tarvittaessa sopimuskaudella tehdä, on kuvattu tarjouspyyntöasiakirjoissa (päätöksenteon perusteissa tarjouspyynnöllä sekä sopimusluonnoksella kohta 12.2). Lisähankintamahdollisuuden kuvaaminen tarjouspyynnöllä ei tarkoita sopimuksen mielivaltaista laajentamista. Tilanteet, joissa laajentaminen voi tulla kysymykseen, on kuvattu sopimusluonnoksella. Tilaa ei pysty tässä vaiheessa ennakoimaan tarkemmin mahdollista lisätarvetta kalustolle sopimuskauden aikana. Lisähankinnan

mahdollinen toteutuminen sopimuskaudella ei velvoita tarjoajia resursoimaan kalustoa, mutta antaa heille etusijajärjestyksen mukaisen mahdollisuuden lisätilauksiin, jos tarvetta ilmenee.

Hankintapäätöksestä on tullut esille ratkaisuun olennaisesti vaikuttavat seikat, kuten perusteet, joilla hyväksytyjen tarjousten vertailu on tehty. Hankintalaissa ei edellytetä, että tarjoajan hyväksymistä (toisin sanoen soveltuvuusvaatimusten täyttymistä) tulisi erikseen perustella, kun taas tarjoajan hylkäämistä koskevat perusteet on ilmoitettava hankintapäätöksessä, koska kyse on tarjoajan asemaan vaikuttavasta ratkaisusta.

Hyväksytyt tarjoukset ovat sisällöltään vastanneet tarjouspyyntöä. Tarjoajat ovat esittäneet tarjouspyynnössä pyydetty selvitykset ja osoittaneet kelpoisuutensa palvelun tuottamiseen. Tarjoajat ovat yksilöineet referenssit tarjouspyynnössä vaadituin tavoin.

Hankintayksikkö on oikeutettu käyttämään hankintavaltaansa tarjoajan soveltuvuuden arvioinnissa. Nurmijärven kunta on voinut tarjoajien esittämällä perusteilla todeta, että niillä on riittävästi kokemusta ja kykyä toteuttaa hankinta.

Nurmijärven kunta katsoo menetelleensä asiassa hankintasäännösten mukaisesti. Kilpailutuksen lopputulosta ei ole syytä muuttaa.

Väliaikainen hankinta

Hankintalain 153 §:n mukaan hankintayksikkö voi järjestää hankinnan muutoksenhaun ajaksi, jollei hankintaa voida sen luonteen vuoksi lykätä tuomioistuinkäsittelyn ajaksi. Tarve hankinnan välittömälle järjestämiselle on esimerkiksi tilanteessa, jossa hankintayksiköllä on lakisääteinen velvollisuus palvelun järjestämiseen.

Hankintalain 153§:n 2 momentin mukaan hankinnan väliaikainen järjestäminen ei saa estää markkinaoikeuden käytössä olevien ensisijaisten oikeussuojakeinojen käyttöä. Säännös siis edellyttää, että hankintayksikkö rajoittaa väliaikaisjärjestelyn päättymään tuomioistuimen antamaan ratkaisuun tai viimeistään silloin, kun virhe aiemmassa hankintamenettelyssä on muutoksenhaun johdosta annetun ratkaisun perusteella korjattu.

Jotta Nurmijärven kunta voisi täyttää lakisääteisen velvollisuutensa järjestää kuntalaisille oppilaiden kuljetuspalveluita, on hakemuksen kohteena olevien palvelujen keskeytymätön hankinta välttämätöntä. Syntyneessä tilanteessa väliaikaisten sopimusten tekeminen hankintapäätöksessä valittujen palveluntuottajien kanssa on nopein ja varmin tapa taata palvelujen keskeytymätön hankinta.

Oppilaskuljetuspalvelujen hankintaan esitetään solmittavaksi väliaikaiset sopimukset, jotka ovat voimassa enintään siihen asti, kun markkinaoikeuden valituksen johdosta antama päätös on tullut lainvoimaiseksi tai viimeistään silloin, mikäli tuomioistuin katsoisi että hankintapäätöksessä on ollut virhe, kun virhe on muutoksenhaun perusteella annetun ratkaisun vuoksi korjattu. Väliaikaiset sopimukset muuttuvat ilman eri toimenpiteitä määräaikaiseksi ja päättyvät 31.07.2024, mikäli hankintapäätös säilyy muuttumattomana lainvoimaisen ratkaisun johdosta.

Hankintayksikköä sitovat väliaikaiset sopimukset eivät synny tällä päätöksellä, vaan vasta erikseen tehtävillä kirjallisten sopimusten allekirjoittamisella. Tilaaaja ei sitoudu mihinkään tiettyyn hankintamäärään.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Nurmijärven kunnanhallitus päättää

1. esitetyin perustein hylätä HelpBus Oy:n oikaisuvaatimuksen oppilaskuljetuspalvelujen hankintaa koskevasta päätöksestä.
2. esitetyin perustein päättää hankinnan väliaikaisesta järjestämisestä muutoksenhaun ajaksi.
3. valtuuttaa kunnanjohtajan allekirjoittamaan väliaikaista hankintaa koskevat sopimukset ja tekemään niihin vähäisiä teknisluonteisia muutoksia.
4. esitetyin perustein antaa liitteenä olevan vastineen markkinaoikeudelle.
5. valtuuttaa kunnanlakimiehen tarvittaessa tekemään teknisluonteisia korjauksia markkinaoikeusvastineeseen.
6. tarkistaa pöytäkirjan tämän asian osalta jo kokouksessa.

Valmistelija

Sari Forsström, kunnanlakimies
sari.forsstrom@nurmijarvi.fi

Kirsi Kataja, hankintapäällikkö
kirsi.kataja@nurmijarvi.fi

Käsittely

Esittelijä teki teknisiä korjauksia asian selostusosaan.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.